

ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ПОГОДЖУЮ

Гарант освітньої програми

Инеса ШЕПЕЛЬ

"27" 08 2020 року

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

Наталія АВЕРЧЕВА

Протокол засідання кафедри

загальноекономічної підготовки ХДАЕУ

від "27" 08 2020 року № 1

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Регіональна економіка

Назва навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти – початковий рівень (короткий цикл) вищої освіти

Освітня програма – Облік і оподаткування

Спеціальність – 071 Облік і оподаткування

Галузь знань – 07 «Управління та адміністрування»

Херсон – 2020

1. Загальна інформація

Назва навчальної дисципліни	Регіональна економіка
Факультет	Економічний
Назва кафедри	Загальноекономічної підготовки
Викладач	Ковальов Дмитро Вікторович, кандидат сільськогосподарських наук, доцент, доцент кафедри загальноекономічної підготовки, наукові інтереси – аналіз соціально-економічних проблем в економіці України.
Контактна інформація	066 587 04 55 kovalovdmytrov@gmail.com , kafeconteor@ukr.net
Графік консультацій	Очні консультації: за попередньою домовленістю. Онлайн-консультації: вівторок з 14.00 до 16.00.
Програма дисципліни	Вибіркова
Мова викладання	Українська

2. Анотація курсу

Анотація курсу	Із всієї сукупності навчальних дисциплін, що вивчаються у вищих навчальних закладах України, регіональна економіка є єдиною за змістовою і предметною сутністю, що вивчає територію (регіон) як цілісну соціально-економічну систему, утворену взаємодією природно-ресурсного, соціально- демографічного та господарського потенціалів. Саме такий підхід є виразом комплексно-територіального підходу в управлінні економікою, який донині не знайшов належного відображення та врахування в економічній політиці держави. Оволодіння методами аналізу регіональної економіки, вміння оцінювати потенціал соціально-економічного розвитку конкретного регіону є невід'ємною і обов'язковою кваліфікаційною ознакою сучасного економіста.
Інформаційний пакет дисципліни	http://www.ksau.kherson.ua/econom/kafedraets.html

3. Мета та завдання курсу

Мета викладання дисципліни	Формування у майбутніх бакалаврів здатності використовувати знання у забезпеченні освоєння засад переходу до ринкових відносин шляхом вивчення наукових основ територіального господарювання, для якого характерними є цілісність, системність і комплексність соціально-економічної мети.
Завдання вивчення дисципліни	- з'ясування сутності регіону та його ролі в соціально-економічному розвитку суспільства, форм і методів управління регіональною економікою, правових та економічних основ місцевого самоврядування, взаємовідносин центральних і місцевих органів управління та самоврядування; - опанування методами складання місцевих бюджетів, планів та програм; - ознайомлення із зарубіжним досвідом регіонального менеджменту;

	- володіння практичними навиками аналізу економічної ситуації в регіоні.
--	--

4. Програмні компетентності та результати навчання

Компетентності здобувача вищої освіти, сформовані в результаті вивчення курсу	
Загальні	ЗК 02. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК 04. Здатність працювати як самостійно, так і в команді. ЗК 06. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності ЗК 13. Здатність до оцінки та аналізу соціально-економічних процесів і явищ, до використання економічних знань у професійній діяльності
Спеціальні (фахові)	СК 01. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, робити узагальнення стосовно оцінки прояву окремих явищ, які властиві сучасним процесам в економіці. СК 10. Демонструвати розуміння вимог щодо професійної діяльності, зумовлених необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.
Програмні результати навчання (ПРН)	
ПРН	ПР 01. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно- наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем. ПР 10. Усвідомлювати особливості функціонування підприємств у сучасних умовах господарювання та демонструвати розуміння його ринкового позиціонування.

5. Місце навчальної дисципліни у структурі освітньої програми

Рік викладання	2021
Семестр	4
Курс	2
Обов'язкова компонента / Вибіркова компонента	Вибіркова компонента
Пререквізити	Для успішного вивчення дисципліни необхідно володіти знаннями з курсів: “Статистика”, “Планування”, “Соціологія”, “Економічна географія”, а також володіти використанням бібліографії та джерел з економічної літератури.
Постреквізити	Поглиблення знань за окремою «наукою про регіон», що взяла на озброєння розумово-діяльний апарат багатьох галузей знання.

6. Обсяг курсу на поточний навчальний рік

Кількість кредитів / годин	3/90
-----------------------------------	-------------

Лекції	24
Практичні / Семінарські	22
Лабораторні	-
Самостійна робота	44
Форма підсумкового контролю	залік

7. Технічне та програмне забезпечення / обладнання

Технічне та програмне забезпечення	
Обладнання	

8. Політика курсу

Загальні вимоги	<p>Здобувачі вищої освіти повинні планомірно та систематично засвоювати навчальний теоретичний і практичний матеріал. Активно працювати під час практичних занять, брати участь в обговорення дискусійних питань та кейсів, повною мірою долучатись до активних форм навчання.</p> <p>Участь у наукових гуртках, підготовка тез доповідей та участь у конференціях, підготовка та публікація наукових статей, участь у конкурсах наукових робіт оцінюється додатково до 10 балів. Заохочується робота у наукових гуртках, підготовка тез доповідей та участь у конференціях, підготовка та публікація наукових статей, участь у конкурсах наукових робіт та інше.</p>
Політика щодо дедлайнів і перескладання	<p>Письмові роботи, надані з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (10 % від загальної суми балів за певне заняття).</p> <p>Умовами перескладання за темами і відпрацювання пропущених занять є самостійна підготовка з наданням конспекту, вивчення здобувачами теоретичного матеріалу та виконання практичних завдань (тестові завдання, розрахунки показників за річними звітами підприємства, аналіз впливу факторів на результативний показник).</p>
Політика щодо відвідування	<p>Відвідування занять є обов'язковим. Процедура відпрацювання пропущених занять з об'єктивних причин (хвороба, міжнародне стажування). Не запізнюватись на заняття. Дотримуватись техніки безпеки. Завчасно ознайомлюватись з темою практичної роботи. Пропущенні заняття відпрацьовувати у встановлений викладачем час.</p>
Політика щодо виконання завдань	<p>Позитивно оцінюються відповідальність, старанність, креативність, фундаментальність. Під час підготовки до практичних занять виконання самостійної роботи необхідно спиратись на конспект лекцій та рекомендовану літературу. Водночас вітається використання інших джерел з альтернативними поглядами на ті чи інші питання задля формування продуктивної дискусії та різнобічного вивчення тем дисципліни</p>
Академічна доброчесність	<p>Роботи здобувачів є виключно оригінальним дослідженням чи міркуванням. Будь-яке списування або плагіат (використання, копіювання підготовлених завдань та/або розв'язання задач іншими здобувачами) тягне за</p>

собою анулювання зароблених балів. Використання друкованих і електронних джерел інформації під час підсумкового контролю, виконання контрольних робіт заборонено. Списування під час контрольних, тестових робіт та протягом іспиту заборонено.

9. Структура курсу

Номер тижня	Вид занять	Тема заняття або завдання на самостійну роботу	Кількість				
			годин				балів
			лк	лаб.	сем. / пр.	СР	
Змістовна частина 1. Теоретичні основи розвитку регіональної економіки							
1	Тема 1	Предмет, метод і завдання дисципліни.	1	-	1	3	7
	Тема 2	Закономірності, принципи і фактори розміщення продуктивних сил та формування економіки регіонів.	1	-	1	3	7
2	Тема 3	Економічне районування та територіальна організація господарства.	2	-	2	3	7
3	Тема 4	Регіон у системі територіального поділу праці.	2	-	1	3	7
4	Тема 5	Сутність, мета і завдання регіональної економічної політики.	2	-	1	3	8
5	Тема 6	Механізм реалізації регіональної економічної політики.	2	-	2	3	8
	ПК ЗЧ 1		10	-	8	18	44
Змістовна частина 2. Господарський комплекс країни і регіону.							
6	Тема 7	Господарський комплекс України, його структура і трансформація в ринкових умовах.	2	-	2	3	8
7	Тема 8	Природний та трудовресурсний потенціал України.	2	-	2	3	8
8	Тема 9	Міжгалузеві господарські комплекси та регіональні особливості їх розвитку і розміщення.	2	-	2	3	8

	ПК ЗЧ 2		6	-	6	9	24
Змістовна частина 3. Регіональні соціально-економічні системи як основа сталого розвитку.							
8 - 9	Тема 10	Економіка України як єдність регіональних соціально-економічних систем.	2	-	2	4	8
10-11	Тема 11	Економіка регіонів України: стан та перспективи розвитку	2	-	2	4	8
12-13	Тема 12	Міжнародні економічні зв'язки України та її інтеграція в європейські та інші світові структури.	2	-	2	4	8
14-15	Тема 13	Фактори сталого розвитку продуктивних сил.	2	-	2	5	8
	ПК ЗЧ 2		8	-	8	17	32

10. Форми і методи навчання

Лекція	Словесний метод (лекція – вступна, тематична, оглядова, підсумкова). Проведення лекційних занять включає: викладення теоретичного матеріалу, оглядові лекції з використанням наочного матеріалу, опорного конспекту, лекції візуалізації з використанням мультимедійних технологій, наочні методи навчання, ілюстрування
Практичні /Семінарські	Презентації, демонстрація, обговорення, аналіз конкретних ситуацій, дискусія, бесіди, дебати, кейс-методи, роботи в малих групах тощо
Лабораторні	-
Самостійна робота	Самостійна робота передбачає: - вивчення та конспектування 2-3 проблемних питань, які обговорюються на практичних заняттях; - підготовку реферату за вибраною темою з переліку, який надає викладач; - виступ на студентських наукових конференціях з доповідями за темою реферату.

11. Система контролю та оцінювання

Поточний контроль	
Методи поточного контролю:	
<ul style="list-style-type: none"> - усний контроль - опитування, бесіда, доповідь, повідомлення під час кожного практичного заняття; - письмовий контроль - контрольна робота за кожною змістовою частиною, підготовка реферату, виклад матеріалу на задану тему в письмовій формі; - комбінований контроль; - презентація самостійної роботи студента – презентація реферату; 	

- тестовий контроль за окремими темами і змістовими частинами;
- проблемні ситуації.

Вимоги та методи до поточного контролю - індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, реферат, презентація.

Оцінювання знань здобувачів на основі поточного контролю відбувається:

- способом перевірки систематичності та активності роботи здобувача над вивченням програмного матеріалу курсу протягом семестру;
- способом виконання завдань самостійної роботи здобувача.

Підсумковий контроль за змістовою частиною

Підсумковий контроль передбачає відповіді на тестові завдання по кожній змістовній частині.

Підсумковий контроль

Формою підсумкового контролю є залік, що виставляється на основі результатів поточного контролю та виконання завдань самостійної роботи. Мінімальна кількість балів, за якою студент отримує залік – 60 балів.

Розподіл балів з дисципліни

Поточне оцінювання і контроль змістових частин (бали)																Підсумкова оцінка (залік)
Змістова частина 1						Змістова частина 2				Змістова частина 3						
T1	T2	T3	T4	T5	T6	ПК ЗЧ 1	T7	T8	T9	ПК ЗЧ 2	T10	T11	T12	T13	ПК ЗЧ 3	
Max 7	Max 7	Max 7	Max 7	Max 8	Max 8	Max 44	Max 8	Max 8	Max 8	Max 24	Max 8	Max 8	Max 8	Max 8	Max 32	Max 100

12. Шкала оцінювання

Шкала рейтингу ХДАЕУ	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	зараховано
82-89	B	
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	
35-59	FX	не зараховано
1-34	F	

13. Рекомендована література та інформаційні ресурси

Основна література	
	1. Аванесова Н.Е. Розвиток продуктивних сил і регіональна економіка [Текст] : підручник / Н.Е. Аванесова. – Х.: ТОВ ” Щедра садиба плюс ”, 2015. – 2014 с.
	2. Бандурка О.М., Носова О.В. та ін. за заг. ред. О.М. Бандурки. Регіональна економіка: підручник. : Харків: Золота миля, 2016. – 333 с.
	3. Богословська А. В. Регіональна економіка: навч. посібник / А.В. Богословська, О.С. Кваша. - Миколаїв: Видавець Ємельянова Т.В., 2018. - 488 с.
	4. Дадашев Б. А. Регіональна економіка [Текст] : навч. посіб. / Б.А. Дадашев, В.П. Гордієнко, В.В. Обливанцов. – К.: ЦУЛ, 2016. – 202 с.
	5. Дмитрієв І.А. Регіональна економіка: навчальний посібник для практичних занять і самостійної роботи студентів закладів вищої освіти / І.А. Дмитрієв, І.Ю. Шевченко. - Х.: ФОП Бровін О.В., 2018. - 284 с.
	6. Завадських Г.М. Регіональна економіка: навч. посібн.. / Г.М. Завадських. – Херсон: ОЛДІ – ПЛЮС, 2015. – 556 с.
	7. Качан В.П. Розміщення продуктивних сил / В.П. Качан. – Київ: Вища школа, 2015, - 375 с.
	8. Пак Н.Т. Регіональна економіка: навч. посібн.. / Н.Т. Пак. - Львів: Видавництво Львівської

	<p>політехники, 2015. – 326 с.</p> <p>9. Регіональна економіка : навч. посіб. / І. В. Тараненко, О. В. Дашевська, С. С. Яременко, О. Г. Литвиненко, Т. С. Мішустіна, Дніпропетр. ун-т ім. Альфреда Нобеля; За заг. ред. І. В. Тараненко.- Київ : Кондор, 2015.- 302 с.</p> <p>10. Семенов В.Ф. Регіональна економіка: навч. посібн. / В. Ф. Семенов, Т. О. Проценко; за ред. В. Ф. Семенова. – К. : "МП Леся", 2018. – 708 с.</p>
Додаткова	<ol style="list-style-type: none"> 1. Дорогунцов С.І., Олійник Я.Б., Степаненко А.В. Теорія розміщення продуктивних сил і регіональної економіки. Навч.посіб. К.: “Стафед-2”, 2015. 144 с. 2. Дорогунцов С.І., Ральчук О.М. Управління техногенно-екологічною безпекою у парадигмі сталого розвитку. К.: Наукова думка, 2016. 172 с. 3. Дорогунцов С.І., Данилишин Б.М., Лібанова Е.М. Україна: проблеми сталого розвитку: Наукова доповідь. К.: РВПС України НАН України, 2015. 96 с. 4. Заяць Т.А. Відтворення робочої сили України: регіональні аспекти. К.: Європейський університет фінансів, інформатики, менеджменту і бізнесу, 2016. 184 с. 5. Збірник міжнародно-правових актів у сфері охорони довкілля. - 2-е вид., доп. Львів: Норма, 2016. 416 с. 6. Іщук С.І. Розміщення продуктивних сил (теорія, методи, практика) К.: Європейський університет фінансів, інформатики, менеджменту і бізнесу, 2017. 184 с. 7. Лукінов І.І. Економічна трансформації (наприкінці ХХ сторіччя). К.: АТ ”Книга”, 2018. 456 с. 8. Мазур А.Г. Регіональна економіка: проблеми відтворення та управління. Вінниця, 2017. 263 с. 9. Міжнародні економічні відносини: система регулювання міжнародних економічних відносин. А.С.Філіпченко, В.С.Бурковський та ін. К.: Либідь,2017. 254 с. 10. Про Генеральну схему планування території України: Закон України №3059-14 від 07.02.2002 р. // Відомості Верховної Ради. – 2002. – №30. – С. 204. 11.Про стимулювання розвитку регіонів: Закон України № 3235-IV від 20.12.2005 р. // Відомості Верховної Ради. – 2006. – № 9, № 10–11. – С. 96. 12. Про транскордонне співробітництво: Закон України № 1879-15 від 24.06.2004 //

	<p>Відомості Верховної Ради. – 2004. – № 50. – С. 534.</p> <p>13. Розміщення продуктивних сил і регіональна економіка: підручник / за ред. В. В. Ковалевського, О. Л. Михайлюк, В. Ф. Семенова. – 9-те вид. К.: Знання, 2016. – 373 с.</p> <p>14. Руденко В.П. Природно-ресурсний потенціал України. К.: Либідь, 2015. 450 с.</p> <p>15. Регіональна економіка та природокористування / за ред. Голікова А.П.: Навч. Посіб. К: Центр учбової літератури, 2016. 352 с.</p> <p>16. Стеченко Д.М. Розміщення продуктивних сил і регіоналістика. Навч. посіб. К.: 2016. 377 с.</p> <p>17. Стеченко Д.М. Управління регіональним розвитком: навчальний посібник К.: Вища школа, 2017. 431 с.</p> <p>18. Україна: прогноз розвитку продуктивних сил С.І. Дорогунцов, Б.М. Данилишин, Л.Г. Чернюк та ін. К.: РВПС України НАН України, 2017. - т.1. 163 с.; т.2 117с.</p> <p>19. Чернюк Л., Д.В. Клиновий „Розміщення продуктивних сил України”. Навчальний посібник. Київ: ПУЛ, 2016 470 с.</p> <p>20. Laffont, J-J. Public Economics, MIT Press, 2019.</p> <p>21. Person, T., and G. Tabellini. Political Economics. Explaining Economic Polisi. MIT Press, 2000.</p>
<p>Інформаційні ресурси</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: http://www.portal.rada.gov.ua. 2. Офіційний сайт Державної служби статистики. – Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua 3. http://pidruchniki.com/rps/ 4. http://economists.wix.com/ntf201#!--/ctwi 4. Державна стратегія регіонального розвитку на період до 2020 року. http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/385-2014-%D0%BF. 5. Закон України. Про стимулювання розвитку регіонів. http://zakon2.rada.gov.ua/laws/annot/2850-15. 6. Закон про територіальні громади. http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/157-viii. 7. Глобалізація як процес універсалізації стосунків між державою та ринком. http://www.zqia.zp.ua/qazeta/VISNIK_35_2.pdf. 8. Транснаціональні корпорації та Україна. http://www.geograf.com.ua/geoinfocentre/20-

[human-geography-ukraine-world/266-tnk- and-ukraine.](http://human-geography-ukraine-world/266-tnk-and-ukraine)

9. Поняття і види міжнародних організацій. <http://readbookz.com/book/166/5027.html>.
10. Конфедерація, співдружність та інші міждержавні об'єднання.
11. [http://pidruchniki.com/1233122843064/pravo/konfederatsiya spivdruzhnist inshi mizhd erzhavni obyednannya.](http://pidruchniki.com/1233122843064/pravo/konfederatsiya-spivdruzhnist-inshi-mizhd-erzhavni-obyednannya)
12. Світова економіка: структура та основні суб'єкти [http://ukrefs.com.ua/page,2,121411-Mirovaya-ekonomika-struktura-i-osnovnye-sub- ekty.html](http://ukrefs.com.ua/page,2,121411-Mirovaya-ekonomika-struktura-i-osnovnye-sub-ekty.html).